

Forslag

til

Lov om ændring af lov om produktsikkerhed
(Bemyndigelse til at fastsætte mængdebegrænsning ved salg af lattergaspatroner)

§ 1

I lov om produktsikkerhed jf. lovbekendtgørelse nr. 3 af 3. januar 2019, foretages følgende ændring:

1. I § 26 indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* Erhvervsministeren kan fastsætte regler om mængdebegrænsning ved salg af lattergaspatroner fra erhvervsdrivende til private forbrugere. Erhvervsministeren kan endvidere fastsætte regler om Sikkerhedsstyrelsens kontrol hermed, herunder om udstedelse af forbud og påbud.«

§ 2

Loven træder i kraft den 1. juli 2019.

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Formålet med lovforslaget er, at erhvervsministeren bemyndiges til at kunne fastsætte regler om mængdebegrænsning ved salg af lattergaspatroner fra erhvervsdrivende til private forbrugere. Det sker for at undgå, at personer anvender lattergas til beruselsesformål. For at sikre, at de fastsatte regler om mængdebegrænsning ved salg af lattergaspatroner overholdes, foreslås det endvidere, at erhvervsministeren kan fastsætte regler om Sikkerhedsstyrelsen mulighed for at føre kontrol på området.

2. Gældende ret

Lov om produktsikkerhed omfatter med visse undtagelser ethvert produkt, der bringes i omsætning. For lattergaspatroner gælder, som for andre produkter reguleret af lov om produktsikkerhed, at de skal være sikre for at kunne bringes i omsætning. Det er allerede i dag forbudt at sælge lattergaspatroner, hvor salget åbenlyst foregår til beruselsesformål. Dette gælder både i forbindelse med internetsalg og salg i fysiske butikker, herunder både supermarkeder og isenkræmmere, men også barer og kiosker m.v.

Kontrollen med salget af lattergaspatroner sker på baggrund af §§ 4, 5 og 13 i lov om produktsikkerhed. Forsigtighedsprincippet i § 13 indebærer, at indgreb mod produkter skal foretages med forsigtighed i de tilfælde, hvor der foreligger videnskabelig usikkerhed omkring de mulige følger af anvendelsen af et produkt, eksempelvis på menneskers sundhed. Det betyder, at Sikkerhedsstyrelsen alene fører kontrol med salg af lattergas, som åbenlyst sælges til beruselsesformål.

Den, der forsætligt overtræder § 5 om kun at bringe sikre produkter i omsætning, kan straffes med bøde efter § 35, stk. 1, nr. 1 i lov om produktsikkerhed. Lov om produktsikkerhed indeholder i § 35, stk. 3, desuden hjemmel til, at det i regler fastsat i medfør af § 26 kan fastsættes, at overtrædelse af reglerne straffes med bøde.

3. Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Indtagelsen af gas fra lattergaspatroner, der er produceret og tiltænkt industrielle formål, kan have alvorlige sundhedsmæssige konsekvenser. Når den tryksatte lattergas frigives, er gassen ekstrem kold, og gassen kan forårsage forfrysninger i mund, lunger og stemmebånd. I yderste konsekvens kan der opstå iltmangel ved vedvarende inhalering af gassen, hvorved der opstår kvælning. Endvidere kan et vedvarende forbrug af lattergas forårsage neurologiske skader samt risiko for fosterskader hos gravide.

Sikkerhedsstyrelsen og Sundhedsstyrelsen har i 2016 i fællesskab orienteret et stort antal erhvervsdrivende om de sundhedsmæssige konsekvenser ved brug af lattergas til beruselse. Orienteringen er hovedsageligt sket til brancheorganisationer, herunder Dansk Erhverv, HORESTA, Danmarks Restauranter og Caf er, Foreningen for Dansk Internethandel og 3F, men også til større isenkramk der.

Det er vurderingen, at flere erhvervsdrivende efter orienteringen er blevet mere opmærksomme på, at lattergaspatroner kan anvendes til beruselsesformål, og at flere erhvervsdrivende frivilligt har indført tiltag for at sikre, at dette ikke sker, herunder særligt hvis der sælges lattergaspatroner til unge. På den baggrund er det Sikkerhedsstyrelsens opfattelse, at branchen i et vist omfang har reageret positivt på orienteringen.

Til trods for dette er der fortsat erhvervsdrivende, der sælger lattergaspatroner til beruselsesformål. Sundhedsstyrelsen er løbende blevet bekendt med at forbruget af gas fra lattergaspatroner til beruselse forekommer, og muligvis i stigende omfang. Sundhedsstyrelsen har i den forbindelse vurderet, at de sundhedsmæssige risici, der er forbundet med brug af lattergaspatroner, som produceres til industrielle formål, udgør en reel risiko for borgerne..

Udbredelsen af brugen af lattergas blandt unge er ved at blive kortlagt, og resultaterne forventes at fremkomme i løbet af 2019. Sundhedsstyrelsen har i 2019 udtalt, at der allerede ved inhalering af gas fra første gaspatron er risiko for sundhedsmæssige skader

Sikkerhedsstyrelsen fører i dag kontrol med salg af lattergaspatroner efter bestemmelserne i lov om produktsikkerhed. Styrelsen kan efter den gældende lov kun gribe ind overfor åbenlyst salg til beruselsesformål. Det er efter styrelsens vurdering vanskeligt at løfte bevisbyrden for, hvornår et salg i en fysisk butik sker til beruselsesformål, da produktet typisk indgår i et bredere sortiment.

For at reducere uønsket forbrug af lattergaspatroner ønsker regeringen derfor at foreslå en mængdebegrænsning for salget af lattergaspatroner.

Der findes begrænsninger på lægemiddelområdet, hvor salget af svage smertestillende lægemidler i store pakninger i september 2013 blev gjort receptpligtige, og det herefter kun blev muligt at købe mindre pakninger i håndkøb. Salget af svage smertestillende faldt i månederne efter indførelsen af mængdebegrænsningen. Dog er det ikke undersøgt, om denne udvikling er fortsat. Med lovforslaget foreslås det derfor, at erhvervsministeren bemyndiges til at kunne fastsætte regler om mængdebegrænsning ved salg af lattergaspatroner fra erhvervsdrivende til private forbrugere. Det sker for at undgå, at personer anvender lattergas til beruselsesformål.

Det er ikke hensigten, at reglerne, der fastsættes på baggrund af lovforslaget, skal omfatte salg af lattergaspatroner fra virksomhed til virksomhed. Dermed vil de brancher, der anvender lattergaspatroner i deres produktion ikke blive begrænset af reglerne, og de erhvervsdrivende vil fortsat kunne handle med lattergaspatroner indbyrdes uden mængdebegrænsning.

Med lovforslaget foreslås det endvidere, at erhvervsministeren bemyndiges til at kunne fastsætte regler om, hvordan Sikkerhedsstyrelsen skal føre kontrol på området. Kontrollen skal sikre, at de erhvervsdrivende følger den fastsatte mængdebegrænsning ved salg af lattergas til private forbrugere.

Det forudsættes, at reglerne, der kan fastsættes i medfør af lovforslaget, vil blive straffebelagt i medfør af § 35, stk. 3 i lov om produktsikkerhed.

4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Lovforslaget forventes ikke at medføre økonomiske konsekvenser eller betydelige implementeringskonsekvenser for det offentlige. Lov om produktsikkerhed indeholder i forvejen bestemmelser, der bemyndiger erhvervsministeren til at fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra myndigheder om forhold, som er omfattet loven eller af regler udstedt i medfør af loven, skal foregå digitalt, og til at fastsætte regler om digital kommunikation i øvrigt.

Det er hensigten, at de pågældende bestemmelser anvendes til at sikre, at digital kommunikation mellem virksomheder m.v. og Sikkerhedsstyrelsen udbredes således, at al relevant skriftlig kommunikation foregår digitalt. Baggrunden herfor er blandt andet et ønske om at sikre hurtigere kommunikation mellem virksomhederne og det offentlige, hurtig og effektiv service fra myndighederne og en optimering af arbejdsgangene hos både virksomhederne og myndighederne.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget medfører ikke i sig selv økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet. Der forventes at være mindre løbende økonomiske omkostninger for erhvervslivet i forbindelse med fastsættelsen af nærmere regler for mængdebegrænsning ved salg af lattergaspatroner, som kan fastsættes i medfør af lovforslaget.

Det vurderes at principperne for agil erhvervsrettet regulering ikke er relevante for lovforslaget, da den foreslåede ændring ikke påvirker de erhvervsdrivendes muligheder for at teste, udvikle og anvende nye digitale teknologier og forretningsmodeller.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Det vurderes, at lovforslaget ikke medfører administrative konsekvenser for borgerne.

7. Miljømæssige konsekvenser

Det vurderes, at lovforslaget ikke har miljømæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Lov om produktsikkerhed implementerer Europa-Parlamentets og Rådets direktiv af 3. december 2001 om produktsikkerhed i almindelighed (2001/95) (produktsikkerhedsdirektivet). Med lovforslaget bemyndiges erhvervsministeren til at kunne fastsætte bestemmelser, der går videre end kravene i produktsikkerhedsdirektivet. Mængdebegrænsningen, der kan fastsættes på bekendtgørelsesniveau i medfør af lovforslaget, vil således være udtryk for overimplementering.

9. Hørte myndigheder og organisationer

[Lovforslaget har ikke været i høring forud for fremsættelsen]

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske	Ingen	Ingen

konsekvenser for stat, kommuner og regioner		
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Med lovforslaget bemyndiges erhvervsministeren til at kunne fastsætte bestemmelser, der går videre end kravene i produktsikkerhedsdirektivet.	
[Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering] / [Går videre end minimumskrav i EU-regulering] (sæt X)	Ja	Nej X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Sikkerhedsstyrelsen udøver i dag kontrol på området efter §§ 4, 5 og 13 i lov om produktsikkerhed, der omfatter generelle krav til produkter. Forsigtighedsprincippet i § 13 i lov om produktsikkerhed indebærer, at indgreb mod produkter skal foretages med forsigtighed i de tilfælde, hvor der foreligger videnskabelig usikkerhed omkring de mulige følger af anvendelsen af et produkt, eksempelvis på menneskers sundhed. Det betyder, at Sikkerhedsstyrelsen alene fører kontrol med salg af lattergas, som åbenlyst sælges til beruselsesformål. Efter styrelsens vurdering er det svært at bevise, hvornår salg af lattergaspatroner sker til beruselsesformål.

Med forslaget til § 26, stk. 2, 1. pkt. foreslås det, at erhvervsministeren kan fastsætte regler om mængdebegrænsning ved salg af lattergas fra erhvervsdrivende til private forbrugere.

Bemyndigelsen i 1. pkt. forventes at blive udnyttet til at fastsætte nærmere regler om mængdebegrænsningen, herunder det præcise antal af lattergaspatroner, som den erhvervsdrivende lovligt kan sælge til hver enkelt forbruger. Dette vil bero på en afvejning af, at forbrug af blot en enkelt lattergaspatron er sundhedsskadelig efter Sundhedsstyrelsens vurdering, men at det ligeledes skal være muligt for forbrugere at købe lattergaspatroner til legitime formål, herunder eksempelvis til flødeskumssifoner til brug i køkkener. Det er således hensigten at forbyde erhvervsdrivende at sælge lattergaspatroner, der overstiger et antal, som vurderes ikke at kunne rummes af legitime formål.

Salg af lattergas fra erhvervsdrivende til private forbrugere skal forstås som et forbrugerkøb i almindelighed, hvilket vil sige et køb, som en køber (forbruger) foretager hos en erhvervsdrivende, der handler som led i sit erhverv, når køberen hovedsagelig handler uden for sit erhverv. Forholdet skal dermed forstås i overensstemmelse med definitionen i købeloven.

Med forslaget til § 26, stk. 2, 2. pkt. foreslås det, at erhvervsministeren kan fastsætte regler for Sikkerhedsstyrelsens kontrol hermed, herunder om udstedelse af påbud og forbud.

Bemyndigelsen i 2. pkt. forventes at blive brugt til at fastsætte nærmere regler om Sikkerhedsstyrelsens kontrol med, at de erhvervsdrivende overholder den i bekendtgørelsen fastsatte mængdebegrænsning. Kontrol forstås i den sammenhæng i bred forstand, således at Sikkerhedsstyrelsen i udøvelsen af kontrollen får mulighed for at træffe afgørelser om forbud eller påbud over for de erhvervsdrivende i relation til mængdebegrænsningen.

Det er hensigten, at Sikkerhedsstyrelsen tildeles kontrolbeføjelser, der gør det muligt at føre kontrol på den mest hensigtsmæssige og effektive måde, og som samtidig tager hensyn til de erhvervsdrivende. Afhængigt af udviklingen på området kan måden, hvorpå der føres kontrol, således ændre sig over tid. Sikkerhedsstyrelsen har derfor mulighed for, men er ikke begrænset til, at føre tilsyn efter en risikobaserede tilsynsmodel.

Det er forventningen, at Sikkerhedsstyrelsen på baggrund af et fastsat krav om mængdebegrænsning ved salg af lattergaspatroner vil føre tilsyn efter en risikobaseret tilsynsmodel. Denne vil blive tilrettelagt med udgangspunkt i styrelsens datadrevne risikomodel, der allerede i dag benyttes til styrelsens kontrol på andre produkt- og forretningsområder. Den datadrevne risikomodel vil således danne grundlag for prioritering af styrelsens fremtidige kontrolaktiviteter. I den datadrevne risikomodel vil indgå data fra forskellige kilder, der organiseres på en måde, der giver mulighed for at danne rapporter og analyse til brug for prioriteringen. Modellen vil desuden bestå af softwareløsninger, der kan anvendes i forbindelse med analyse, rapportering og til statistiske formål.

Ved at benytte en risikomodel med henblik på at tilrettelægge kontrollen med detailforhandlere sikres det, at ressourcerne anvendes der, hvor regelefterlevelsen er lav, eller hvor risikoen ved

manglende regelefterlevelse er størst. Det betyder også, at de detailforhandlere, der har høj regelefterlevelse, belastes mindst muligt af kontrolbesøg. Der vil være flere parametre, der er afgørende for, hvor ofte en detailforhandler vil modtage kontrolbesøg, eksempelvis resultatet af Sikkerhedsstyrelsens seneste kontrolbesøg og eventuelle anmeldelser eller henvendelser, som Sikkerhedsstyrelsen måtte have modtaget.

De digitale muligheder, der i forvejen findes i flere bemyndigelsesbestemmelser i lov om produktsikkerhed, forventes anvendt i forbindelse med Sikkerhedsstyrelsens kontrolopgave på området for salg af lattergas. Dermed kan kommunikationen med virksomheder og detailforhandlere foregå digitalt, herunder i forbindelse med udstedelse af påbud og forbud, og at der kan eventuelt fastsættes regler om, at bestemte it-systemer skal anvendes.

Det forudsættes, at reglerne, som kan fastsættes i medfør af lovforslaget, vil blive straffelagt i medfør af § 35, stk. 3, i lov om produktsikkerhed. Efter § 35, stk. 3, kan det i regler fastsat i medfør af § 26 fastsættes, at overtrædelse af reglerne straffes med bøde.

Det er hensigten, at de erhvervsdrivende, der sælger lattergaspatroner i strid med den fastsatte mængdebegrænsning, straffes med bøde.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. juli 2019.

Lovforslaget gælder ikke for Færøerne eller Grønland. Hovedloven gælder ikke for Færøerne eller Grønland og indeholder ikke hjemmel til at sætte loven i kraft for Færøerne eller Grønland, jf. § 37 i lov om produktsikkerhed.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ X

I lov om produktsikkerhed jf. lovbekendtgørelse nr. 3 af 3. januar 2019, foretages følgende ændring:

§ 26. ---

1. I § 26 indsættes som *stk. 2*:
»*Stk. 2.* Erhvervsministeren kan fastsætte regler om mængdebegrænsning ved salg af

lattergaspatroner fra erhvervsdrivende til private forbrugere. Erhvervsministeren kan endvidere fastsætte regler om Sikkerhedsstyrelsens kontrol hermed, herunder om udstedelse af forbud og påbud.«